

Història dels amors de la bella Magelone i el comte Pere de Provença

Ludwig Tieck

(Versió reduïda del prof. Dieter Görne)

Fa molt de temps regnava a la Provença un comte que tenia un fill extremament bell i agradós, que va créixer essent la joia del seu pare i de la seva mare. Era alt i fort; els cabells, rossos i brillants, li cobrien l'espatlla i ombrejaven la seva faç, delicada i jovenívola. En Pere, que així es deia el noi, era, a més, molt destre amb totes les armes i, en tot el país i àdhuc a l'estranger, no hi havia ningú que se servís com ell de la llança i de l'espasa. Per això tots l'admiraven, joves i vells, grans i petits, nobles i vassalls.

El seu pare organitzà un gran torneig, al qual invità molts cavallers. I fou una meravella veure com el delicat donzell feia caure de la sella els cavallers més experimentats.

Havia vingut també entre els cavallers un cantaire. En acabar el torneig va trobar-se amb en Pere i li digué: “Cavaller, si us puc donar un consell, us diré que no us hauríeu de quedar ací, sinó que hauríeu d'anar a veure i conèixer paratges i terres llunyanes”.

Aleshores, prengué el seu llaüt i cantà:

*Ningú no s'ha penedit
d'haver muntat a cavall
en la seva ufanosa joventut
per anar a recórrer el món.*

*Muntanyes i camps,
boscors solitaris,
noies i dones,
vestits luxosos,
joies daurades,
tot l'alegra amb les seves belles aparences.*

*Aparences meravelloses
que passen fugint,
i encenen ardents desigs
en els jovenívols sentits embriagats.*

*La fama omple de roses
tot seguit el seu camí,
amor i carícies,
llorer i roses,
el porten cada vegada més amunt.*

*Tot és alegria al seu entorn,
els enemics l'envegen
i es rendeixen a l'heroi...
Escull llavors discretament*

la donzella que prefereix de totes.

*I recorda el passat:
les muntanyes i els camps,
els boscos solitaris,
les llàgrimes dels pares,
ai, tots els seus anhels...
tot ho enclou la dolça felicitat.*

*Han passat molts anys,
i ho explica al seu fill
en les hores d'intimitat,
i li ensenya les seves ferides,
premis al seu valor.
Així conserva el vell la joventut,
com un raig de llum en el capvespre.*

El jove escoltà silenciós la cançó; i, un cop acabada, restà pensívol una estona, i després digué: “Sí, teniu raó, cap delit és més gran per a un jove cavaller que travessar valls i boscos i conèixer terres llunyanes.”

Anà tot seguit a la cambra de la seva mare, on trobà també el seu pare, el comte. En Pere s’agenollà humilment, i els suplicà que li permetessin de viatjar en cerca d’aventures.

El vell comte s’inquietà amb la petició del seu fill, i encara més la mare, car cap dels dos no s’ho esperaven. Però en Pere els digué: “Pares molt estimats, el meu únic desig és ara, d’anar a recórrer i conèixer el món llunyà.”

Prengué el llaüt, instrument que sabia tocar molt bé, i els cantà la cançó que li havia ensenyat el cantaire, i en acabar plorà amb vehemència. També els pares estaven commoguts, especialment la mare, que li digué: “Bé, per la meva part, vull donar-te la meva benedicció, fill estimat”. I el besà tendrament.

Es donaren les ordres oportunes per preparar la seva marxa, i la mare demanà a Pere que la visités d'amagat. Li donà tres valuosos anells i li digué: “Mira, fill meu, he conservat amb molta cura aquests tres anells des de la meva joventut; emporta-te'ls i conserva'ls amb honor, i si trobes una donzella que estimes i que correspon al teu amor, els hi pots regalar.” El noi, besà agraït la ma de la seva mare, i així arribà el matí del seu comiat.

En Pere estava de bon humor i esperonava el seu bon corser, que saltava decidit. Li vingué al pensament una antiga cançó i la cantà amb veu forta:

*Confia! L'arc i les fletxes
són bons contra l'enemic:
el desgraciat
plora ara indefens;
la glòria floreix per a l'heroi
només allà on brilla el sol;
les penyes són escarpades,
però la sort li és amiga.*

Després de molts dies de viatge arribà a la noble i senyorívola ciutat de Nàpols. Ja, durant el viatge, havia sentit a parlar molt del seu rei i, sobretot, de la seva bellíssima filla Magelone, i per això, en Pere, ja es delia per veure-la cara a cara.

Descavalcà davant d'una fonda i demanà les últimes noves, i un mosso li digué que havia arribat un distingit cavaller, el senyor Enrico di Carpone, i que en honor seu s'organitzaria un gran torneig. S'informà també que podrien participar-hi els estrangers, sempre que els haguessin armat cavallers segons les regles de la cavalleria.

Quan arribà el dia del torneig, el Pere es posà la seva armadura i es presentà en el terreny dels jocs.

Ja, al descavalcar el seu primer rival, deixà tothom meravellat per la seva força; però encara fou més gran l'admiració quan anà deixant buides totes les altres selles, fins que aviat no li quedà cap més contrincant.

No passà gaire temps abans no s'organitzés un segon torneig i la bella Magelone desitjava, en el fons del seu cor, poder tornar a veure el cavaller de tant que li havia agradat. S'enrojolà quan en Pere tornà a presentar-se en el terreny de joc. Ella el contemplava sense parpellejar, i com que ell va quedar guanyador en tots els combats; ara ja no se'n meravellava, car li semblava que no podia ser d'altra manera. S'acabà la festa i en Pere havia tornat altra vegada a acaparar totes les lloances i els honors.

El rei el féu invitar a la seva taula, i en Pere, assegut davant la noia, es meravellà de la seva bellesa, ara que la veia de prop per primera vegada.

Després, en el saló, va poder finalment parlar a soles amb la princesa, i ella l'invità a visitar-los sovint.

En Pere caminà com ebri pels carrers. En el seu pensament pronuncià mil i mil vegades, el nom de Magelone i, emocionat cantà suaument aquesta cançó:

*Són penes o són alegries
el que commou el meu cor?
S'allunyen tots els vells anhels
i floreixen mil noves flors.*

*Enmig del capvespre de les llàgrimes
veig lluir astres brillants...
Quina manera de consumir-me! Quins anhels!
Gosaré d'acostar-m'hi?*

*Ai, em ragen les llàgrimes,
tot és fosc al meu voltant,
cap desig no em retorna,
desert d'esperances és el futur!*

*Batega, doncs, cor ambiciós!
Brolleu, llàgrimes, llisqueu!
Ai, el plaer no és més que pena més profunda,
la vida, una obscura tomba...*

*Haig de sofrir
sense cap culpa?
Com és que en els meus somnis*

*tots els pensaments
són tan variables?
A penes em reconec.*

*Oh, escolteu-me, amables estrelles,
escolteu-me, verds camps,
escolta, amor, el meu jurament sagrat:
Si estic lluny de tu,
moriré de bon grat.
Ai! Només en la llum de la teva mirada
s'hi hostatgen la vida, l'esperança i la felicitat!*

Amb la cançó, en Pere, ja s'havia calmat una mica però es prometé que; guanyaria l'amor de la Magelone i que, sinó, moriria.

Era ja molt tard quan arribà a casa, on, finalment, el dominà un son dolç amb somnis meravellosos d'amors i de raptos, de boscos solitaris i mars tempestuoses, que ompliren la seva cambra i cobriren les nues parets amb bells tapissos virolats.

Aquella mateixa nit la Magelone estava tan emocionada com el seu cavaller. I decidí revelar els seus sentiments a la seva estimada dida.

“Oh, Gertraud, no t'has adonat del desconegut cavaller? És l'únic, és el donzell més bell, és l'heroi més valent. Des que el vaig veure, els meus ulls no em serveixen per a res, car només veig els meus pensaments, que ell omple, apareixent davant meu amb tota la seva magnificència.”

La dida es preocupà molt quan hagué comprès aquesta confessió, i li contestà: “Noia estimada, per què t'has inclinat ara cap a un desconegut

que ningú no sap d'on ha sortit? Ai! Tremolo sols de pensar que el rei, el teu pare, s'adoni del teu amor.”

“Si se n'adona”, digué la Magelone plorant amargament. “Si se n'adona, s'enfadarà, el cavaller abandonarà la cort i el país, i jo em moriré d'aquest fidel amor impossible.”

Quan la dida sentí aquestes paraules quedà desconsolada i també es posà a plorar. “Deixa les teves llàgrimes, estimada filla”, li digué sanglotant, “Jo tot ho puc suportar menys veure't plorar.”

“No és veritat que es fa estimar?” digué la Magelone abraçant la seva dida. “Oh, busca'l, Gertraud, i pregunta-li el seu nom i la seva nissaga, per tal que jo sàpiga si he de viure o he de morir.”

Quan arribà el matí, la dida anà a l'església per resar; i allí veié el cavaller que també resava devotament agenollat. Quan hagué acabat, el cavaller, s'acostà a la dida i la saludà cortesament car la coneixia d'haver-la vista en la cort. I, la dida, li trameté el missatge de la donzella.

En Pere experimentà una gran joia i el cor li bategà, car compregué per aquestes paraules que la Magelone l'estimava; i li respongué: “Que em sigui permès d'ocultar encara el meu nom, però podeu dir a la princesa que sóc d'una família molt noble. Mireu, teniu, preneu això i doneu-li a la princesa com a record meu”.

I li donà un dels tres valuosos anells. Gertraud s'apressà a tornar tot seguit a Palau per explicar a la princesa la informació rebuda i li ensenyà, també, el valuós anell que, per ell sol, ja demostrava que el cavaller havia

d'ésser d'una nissaga distingida. En Pere havia donat també a la dida un full de pergamí amb l'esperança que la Magelone llegís les paraules que hi havia escrit, emportat per l'amor:

*Vingué l'amor de llunyanes terres,
i cap ésser no el seguí.
La deessa em va saludar,
i m'enxarxà en els seus llaços.*

*Vaig començar llavors a sentir el dolor:
les llàgrimes m'enfosquiren la mirada.
Ai! què és la felicitat de l'amor,
em lamentava, per què tots aquests jocs?*

*No n'he trobat cap altra,
em digué amable el personatge,
sent ara la força
que ha unit els cors.*

*Volaren tots els meus desigs
pel blau espai eteri.
Un somni matinal em semblà la glòria,
com el ressò de les ones del mar.*

*Ai! Qui trencarà ara les meves cadenes?
Car el meu braç està lligat,
m'envolten totes les meves penes,
ningú, ningú no em salvarà?*

*Puc mirar-me en el mirall
que l'esperança posa al meu davant?
Ai! Quin món més fals!
No, no puc confiar-hi.*

*Oh, i amb tot, no has de renunciar
al que encara et dóna força.
Si ella, l'única, no t'estima,
només resta al malalt una mort amarga.*

Aquesta cançó commogué la Magelone; la llegí i rellegí, i era com un eco que repetís els seus propis sentiments. La dida estava molt afligida i li digué: “Filla meva, em causa una profunda pena que t'estimis un desconegut amb tanta devoció.” La Magelone s'enfadà molt en sentir aquestes paraules. “Desconegut?”, cridà, “oh, estimada Gertraud, què faria jo en el món i què seria per a mi el món immens, si ell em fos desconegut?”

La dida compregué que la noia havia lliurat tota la seva ment al cavaller i que, aquest, seria la seva felicitat o la seva desgràcia.

Per això, es preocupà activament de tornar a veure el cavaller, i succeí que es tornaren a trobar a la mateixa església. Ella li ho explicà tot: que la Magelone havia llegit les paraules que li havia escrit i que, emocionada, havia somniat en ell tota la nit. En Pere s'enrojolà molt en sentir-ho i digué: “Teniu, doneu-li també aquest anell i pregueu-li que el porti com a un record meu.”

La dida s'apressà a trobar la Magelone, que estava malalta d'amor i jeia en el seu divan. La dida li explicà la trobada i li donà el valuós anell. “Oh,

Mira!!”, cridà la princesa, “és el mateix anell que he somniat aquesta nit ! Això vol dir que també es pot complir tota la resta !!” Un full de paper revelà aquesta cançó:

*Així que vols apiadar-te
compassiva d'aquest pobre?
No és cap somni?
Com murmuren les fonts,
com ressonen les ones,
com xiuxiuegen els arbres!*

*Estic profundament empresonat
darrere ansioses muralles;
però ara em saluda una llum:
com juguen els seus raigs!
Enceguen i acoloren
la meva tímida faç.*

*I m'ho haig de creure?
Ningú no em robarà
aquesta preciosa visió?
Però els somnis s'esvaeixen,
només estimar és vida.
Camí benvingut!*

*Que lliure i feliç!
No t'apressis més,
deixa el bastó de pelegrí!*

*Has vençut,
has trobat
el lloc més sagrat!*

El cavaller retornà el matí següent a l'església amb l'esperança de tenir noves de la seva estimada. La dida l'hi trobà i li digué: "Si m'assegureu, senyor cavaller, que estimareu la meva damisel·la de manera honesta i virtuosa, us diré la manera de poder-hi parlar." En Pere doblegà un genoll i aixecant la seva mà, digué: "Juro, que els meus pensaments per la Magelone són sempre els més purs; i que l'estimo amb tota l'honestedat. Amén!" La dida estigué satisfeta amb aquest jurament i confià en ell plenament. Aleshores li digué: "Estigueu preparat demà a la tarda a entrar per una porta secreta del jardí per on arribareu a la meva cambra. Us hi deixaré una estona, tots sols, perquè pugueu confiar-vos obertament tots els sentiments dels vostres cors."

Li digué l'hora i el deixà. El cavaller restà encara molt de temps, mirant-se-la com marxava, amb ulls meravellats. S'aixecà llavors d'una revolada pensant, què li diria; l'espantà el fet que hauria de parlar-li; encara que aquest fos el seu desig més vehement. En Pere, neguitós, no es podia calmar. Finalment, agafant el seu llaüt, cantà:

*Com puc suportar
l'alegria, el delit?
Sota els batecs del cor,
no se m'escaparà l'ànima?*

*I si s'esvaïssin
les hores de l'amor?*

*Per què aquests antulls
de continuar vivint una vida sense plaers,
en un trist desert, quan no floreixi
cap més flor en cap racó de la ribera?*

*Amb quins peus més pesants
camina el temps pas a pas!
I que lleuger serà, en canvi,
quan ens haguem de separar!*

*Batega, melangiosa força,
en el fons de mon cor fidel!
Com s'esvaeixen les tonades del llaüt,
així fugen els més bells plaers de la vida.
Ai, que aviat!
A penes he pogut conèixer el delit!*

*Murmura, segueix murmurant,
profunda correntia del temps,
canvies veloç l'avui pel demà,
vas d'un lloc a l'altre!
M'has portat fins ara,
primer alegre, després tranquil·la,
haig de gosar ara continuar
sigui com sigui!*

*Però no em puc sentir desgraciat,
car m'ha saludat l'escollida;
l'amor no em deixarà consumir*

*fins que s'acabi la vida.
No, el corrent s'anirà eixamplant,
el cel serà sempre serè,
avançaré amb alegres cops de rem
i portaré a la tomba a l'ensems amor i vida.*

I va arribar el moment en què el cavaller havia de visitar la seva estimada Magelone. Entrà secretament per la porta del jardí a la cambra de la dida i, allí, l'esperava la princesa.

La dida, discretament, abandonà la cambra i en Pere es llançà als peus de la princesa sense dir res; la Magelone li allargà la seva delicada mà i el féu aixecar i el féu seure al seu costat. En Pere ho va fer i restà allà quiet i tremolós. Durant una bona estona no els venien les paraules; les tendres mirades, que es trobaven furtivament, les allunyaven; però finalment el jove les trobà i li digué que se li havia lliurat totalment des del moment en què l'havia vista, i que li dedicaria tota la vida.

Li regalà el tercer anell, que era el més valuós de tots, i després li besà la mà, blanca com un lliri. Íntimament commoguda per la seva fidelitat, ella s'aixecà, agafà una preciosa cadena d'or, l'hi posà al voltant del coll i digué: "Així us reconec com a meu i a mi com a vostra, accepteu aquest record i porteu-lo sempre, mentre m'estimeu." Després agafà entre els seus braços l'intimida't cavaller i el besà tendrament a la boca, i ell li tornà el bes i la premé contra el seu cor.

Més tard, quan ja s'hagueren acomiadat, en Pere s'apressà tot seguit a anar cap a la seva cambra. Passejava amunt i avall a grans passes fins

que, va agafar el seu llaüt, besà les seves cordes i, plorant d'emoció, cantà amb gran fervor:

Era per tu que tremolaven aquells llavis,
per tu que s'oferia aquell dolç bes?
Pot donar la vida terrenal un plaer semblant?
Ah! Amb quina llum resplendent m'enlluernà!
Com buscaren els seus llavis tots els meus sentits!

En els seus ulls clars brillava
l'enyorament, que em cridava amb dolçor;
tot ressonava en el meu cor,
s'abaixaren els meus ulls,
i els aires entonaren cançons d'amor.

Com un parell d'estels
brillaven els seus ulls, les galtes
s'agitaven sobre els seus cabells daurats,
mirades i somriures agitaven llurs ales,
i les dolces paraules
despertaren els més profunds anhels.

Oh, bes! Com era d'ardent i vermella la teva boca!

Llavors em vaig morir, i només en la mort més dolça vaig trobar la vida!

El rei de Nàpols volia que la Magelone, la seva seva filla, es prometés amb el senyor Enrico di Carpone, que era a la cort des de feia temps amb aquesta intenció. S'organitzà per aquest motiu un nou i brillant

torneig que havia de sobrepassar tots els altres en esplendor, i s'hi congregaren molts famosos cavallers d'Itàlia i França.

En Pere vencé tots els cavallers i, per tant, li hagueren de donar el premi; el rei i tota la cort estaven molt estranyats, i els altres cavallers tornaren molt contrariats als seus països, perquè no havien pogut saber el nom del guanyador desconegut.

En Pere, mentrestant, havia visitat secretament la seva estimada. I, un dia, ella li digué: us haig de comunicar que el meu pare em vol prometre. Per això, haurem de fugir d'aquí; porteu-me amb vós, car jo confio en la vostra cavalleriesitat. Sigueu demà a la nit a la porta secreta del jardí amb tres cavalls ben forts que ens puguin portar lluny amb rapidesa, perquè, si ens atrapessin seríem tots dos molt desgraciats.”

El jove escoltà amb alegre sorpresa aquestes paraules. “Sí, estimada, fugirem veloços cap a casa del meu pare i allà ens unirà per sempre el més bell lligam.”

S'apressà llavors a preparar secretament i amb diligència tot el que li caldria. També per la seva banda ho va fer la Magelone, però no en digué ni una paraula a la seva dida, per por que la delatés.

En Pere s'acomiadà de la seva cambra, i s'emocionà en veure damunt la taula el seu fidel llaüt, que tant sovint havia expressat, a través del seus dits, els sentiments i els dolços secrets del seu cor. El prengué per última vegada i, cantà:

Ara ens hem de separar,

*estimades cordes,
ha arribat ja l'hora de córrer
cap a la llunyana i enyorada meta.*

*Vaig cap al combat,
en cerca del botí,
i quan tingui la presa
volaré cap a casa.*

*En la vermellosa llum de l'alba
m'escaparé amb ella,
ens protegirà la llança
i aquesta cuirassa d'acer.*

*Veniu, armes estimades,
esteu acostumades als jocs,
protegiu ara la meva sort
en aquesta nova ruta!*

*Em llenço veloç entre les ones,
saludo el gloriós corrent!
Molts foren arrossegats al fons,
el nedador valent restà en la superfície.*

*Ah, quin plaer! Fer brollar
la noble sang!
Protegir amb alegria
el meu bé més preciós!
No suportar cap burla!*

A qui li falta valor?

Afluixa les regnes,

nit feliç!

Desplega les ales!

Sobre els llunyans turons

ens somriu ja el matí!

S'havia fet de nit. La Magelone s'esquitllà pel jardí amb uns pocs béns. A la porta l'esperava en Pere amb els tres cavalls, i així, protegits per la fosca de la nit, fugiren secretament.

La dida trobà a faltar la princesa al matí, i aviat descobrí que el cavaller també se n'havia anat aquella nit; el rei deduí que el noi havia raptat la seva filla i envià molts dels seus homes darrere d'ells; aquests els buscaren molt diligentment, però tots tornaren després d'uns dies de recerca infructuosa.

En Pere havia tingut la precaució d'anar cap als boscos que hi havia a prop de la mar; perquè hi havia allà molt pocs camins i molt solitaris, i per això s'hi amagà amb la seva estimada, protegits per la solitud i la nit.

Cap al migdia de l'endemà, la Magelone sentí un gran cansament, de manera que els joves baixaren dels seus cavalls en una bella i ombrívola clariana del bosc. L'herba suau formava una petita elevació, i allà s'assegué en Pere, i estengué el seu mantell, damunt del qual es va ajaure la Magelone, recolzant el seu cap en la falda del cavaller.

En Pere veié com se li tancaven els bells ulls i com les negres pestanyes formaven una ombra encisadora damunt de la dolça faç de la noia, i cantà:

*Reposa, dolça estimada, a l'ombra
verda de la nit propera;
murmura l'herba en el prat,
l'ombra fresquívola t'ombrejarà
mentre vetlla l'amor fidel.
Dorm, dorm,
el bosc murmura dolçament...
Sóc teu per sempre.*

*Calleu, amagats cantors,
no torbeu el més dolç repòs!
Ens espïen bandades d'ocells,
han cessat les seves sonores refiledes.
Tanca els ulls, estimada,
dorm, dorm,
a la llum del capvespre...
Jo seré el teu guardià.*

*Murmureu un altre cop, melodies,
murmura ara, rierol tranquil!
Que les melodies cantin
belles fantasies d'amor,
delicats somnis les seguiran!
Pel bosc xiuxiuejador*

*Voltegen abelles daurades,
que bressolen el teu son.*

En Pere s'havia endormiscat amb la seva cançó, però es tornà a desvetllar i contemplà l'adorada faç de la seva bella estimada.

Li semblà com si la Magelone retingués l'alè, i li costés respirar; llavors, per ajudar-la, li descordà una mica la brusa i els seus pits, blancs i bells, sortiren del vestit que els cobria.

El cavaller pensà que mai no havia estimat tant la Magelone ni mai no s'havia sentit tan feliç. Amagat entre els dos pits veié una bosseta de vellut vermell; sentí curiositat per saber què era, la prengué i ho mirà. Contenia els tres valuosos anells que havia regalat a la seva estimada; això va fer que s'emocionés en veure amb quin amor i amb quina cura els guardava. Els tornà a desar i els deixà damunt l'herba al seu costat. Però, de sobte, baixà volant un corb i s'emportà la bosseta. En Pere s'amoïnà molt pensant en la tristesa de la Magelone quan trobés a faltar els seus anells en despertar-se. Posà amorosament el seu mantell sota del seu cap de la noia i s'aixecà silenciosament per veure on havia anat l'ocell amb la bosseta dels anells. El corb no s'havia allunyat gaire i en Pere li tirà pedres amb l'esperança de matar-lo, o almenys d'obligar-lo a deixar anar el seu botí. Però l'ocell volà més i més lluny i el cavaller el perseguí fins a la vora de la mar. Molt a prop de la platja hi havia una roca punxeguda enmig de l'aigua i el corb s'hi aturà; en Pere li tirà pedres i més pedres, fins que finalment l'ocell deixà caure el paquetet i s'envolà amb gran cridòria.

En Pere veia com la bosseta surava en la mar no gaire lluny de la platja. Prop d'allí va veure una petita barca, vella i atrotinada, abandonada per algun pescador. En Pere hi saltà decidit, agafà una branca com a rem, i va intentar, com va poder, acostar-se a la bosseta.

Però, tot de sobte, s'aixecà un vent molt fort que s'apoderà de la barca. En Pere remà amb totes les seves forces, però la barca sobrepassà la roca i s'allunyà mar endins. Llavors en Pere pensà en la seva Magelone, que havia deixat adormida enmig de la feréstega arbreda; però la barca el portava, malgrat els seus esforços, cada vegada eren més lluny, aleshores començà a angoixar-se i desesperar-se. Després ja més resignat s'ajagué dins la barca i cantà a plena veu:

*Brameu, doncs, ones escumoses,
i arrisseu-vos al meu voltant!
Deixeu que m'amenaci la desgràcia,
i que s'enfurismi la mar cruel!*

*Em ric del temps tempestuós,
menyspreo la furiosa ira de les ones!
Ah, si em poguessin trossejar les roques!
Car mai més no seré feliç!*

*No em queixo, només voldria naufragar
i ofegar-me en les aigües profundes!
Mai més no s'alegrarà la meva mirada,
amb la visió de l'estrella del meu amor.*

Dansea, doncs, més enllà, en la tempesta!
Desencadeneu-vos, huracans, sobre meu!
Que les roques s'esmicolin!
Sóc un home perdut!

La Magelone es despertà després d'haver descansat amb un son dolç, i es pensava que en Pere encara seuria al seu costat. S'estranyà quan al aixecar-se no el veié; esperà primer una estona la seva tornada, però, després, començà a anar amunt i avall i a cridar el seu nom. En no rebre cap resposta començà a plorar i a sanglotar.

“Oh, cavaller infidel”, cridà, “per què has abandonat la teva innocent estimada? Per això m'has raptat dels meus pares, perquè em consumeixi en la solitud?”

Anà voltant pel bosc com boja, fins que trobà els cavalls, que encara estaven lligats on i com en Pere els havia deixat. “Oh, perdona'm, estimat, ara estic plenament convençuda de la teva innocència. Quina aventura ens deu haver separat l'un de l'altre?”

La Magelone caminà pels boscos i camins; havia agafat alguns aliments. Per no ser reconeguda, amagà els seus bonics cabells daurats i es tapà la cara amb un vel; procurà, també, canviar-se de vestits. I així passà per diferents pobles i ciutats, sempre desconsolada.

Després de viatjar bastants dies, arribà un vespre a un prat tranquil i acollidor; al davant hi havia una petita cabana, un ramat de xais pasturava en un proper turó. Aquesta calma li despertà el desig de quedar-se en aquest tranquil paratge. Anà cap a la cabana on trobà un

vell pastor que s'hi havia instal·lat amb la seva muller. La Magelone li parlà i li demanà protecció i ajut per a una desgraciada. El pastor l'adoptà de bon grat, de manera que ella va començar a fer tots els serveis que podia, sense revelar, però, als pastors la seva veritable història. Quan els vells sortien, ella vigilava la casa i sovint, en la seva solitud, cantava mentre seia amb la fusa davant la porta:

*Que de pressa s'esvaeixen
tant la llum com el fulgor!
El matí troba
pansida la corona,
que ahir lluia
amb gran esplendor,
car s'ha marcit
en la nit obscura.
S'agiten les ones
de la vida,
i encara que s'aclareixin,
de res no serveix.*

*Es pon el sol,
fuig la vermellor,
creixen les ombres,
i regna la foscor.*

*Així s'agita l'amor
en el desert.
Ai! Si restés així
fins a la tomba!*

*Però ens despertem
amb profunds turments;
s'esberla la barca,
s'apaga el fulgor,*

*portat des de lluny,
des d'un bell país,
fins a la platja deserta
on ens envolta la nit.*

En Pere es recuperà del seu sopor quan el sol sortí amb tota la seva majestat per damunt de la gran immensitat de la mar. Passà pel seu costat un gran vaixell, que anava ple de moros i pagans que el prengueren, molt contents d'haver fet aquesta presa.

Al arribar a un port, en Pere fou venut immediatament al Soldà de la ciutat, aquest, però, de seguida li agafà un gran afecte i el convidà a la seva taula, i li confià la vigilància i la cura d'un bell jardí. Sovint, en Pere, quan passejava solitari per entre les flors del jardí pensava en la seva estimada Magelone, i també sovint prenia al vespre una cítara i cantava:

*Ha d'haver-hi una separació
que destrossi un cor fidel?
No, a això jo no en dic vida,
i ni la mort no és tan amargant.*

*Quan sento la flauta d'un pastor,
m'omple de profunda emoció;*

*quan contemplo el rogent capvespre,
penso apassionadament en tu.*

*És que no existeix l'amor sincer?
Ha d'haver-hi penes i separació?
Si no hagués estat estimat,
conservaria encara un raig d'esperança!
Però així, ara m'haig de lamentar:
on és l'esperança sinó en la tomba?
Haig de portar molt lluny la meva desgràcia,
en secret, i se'm trenca el cor.*

El Soldà tenia una filla, que es deia Sulima, famosa en tot el país per la seva bellesa. La noia veia sovint l'estranger i, sense ni adonar-se'n, s'anà introduint en el seu cor un amor ardent. La tristesa del cavaller la incità més, car desitjava poder-lo consolar i acostar-s'hi per poder parlar amb ell. Aviat trobà l'oportunitat de fer-ho. Una esclava de confiança guià secretament el jove a un pavelló del jardí on ella l'esperava. En Pere s'estranyà i quedà molt torbat; es meravellà de la bellesa de la Sulima, però el seu cor restà fermament fidel a la Magelone.

Amb tot, el dolç empeny de tornar a veure la seva pàtria s'apoderà de tal manera dels seus pensaments, que aviat concebé un atrevit projecte. Visità més sovint la noia mora, fins que ella li digué que, per amor, estava disposada a fugir amb ell. En la nit oportuna ella l'avisaria a través d'una cançó, acompanyada pel llaüt, quan i on hauria de recollir-la. En Pere considerà aquesta proposta i al final hi estigué d'acord, car, en el fons del fons, estava convençut que la Magelone, sola i abandonada tant de temps, ja hauria mort.

I va arribar la nit acordada. Però aquell vespre, en Pere havia dormit una mica sota uns arbres fresquívols i la Magelone se li havia aparegut en somnis amb tota la seva bellesa, però, també, amb aire amenaçador. Al despertar, s'espantà d'ell mateix i dels seus propòsits. Li hauria agradat fugir i silenciar en el seu pit els remordiments de la seva consciència.

“Oh, infidel, desagairt!”, s'acusava amb veu alta, “és així com recompenses el seu amor, tornant a casa com un perjur? I com podria mirar-la als ulls, la Magelone, si encara visqués? I per què no ha de ser viva, si jo he pogut sobreviure ella també?”

Pujà decidit a una petita barca, i agafant els remes, se n'anà mar endins. S'abandonà a l'atzar i a les estrelles i continuà remant decidit; llavors sentí el senyal convingut, una cítara que sonava des del llunyà jardí, i una agradable veu que cantava:

*Estimat, per on erra
el teu peu vacil·lant?
El rossinyol parla
d'enyorament i de besos.*

*Xiuxiuegen els arbres
en la llum daurada.
I entren els somnis
per la meva finestra.*

Ai! Coneixes l'esllanguiment

*d'un cor bategant?
Aquests sentiments i anhels
plens de dolor i de delit?*

*Que la pressa et doni ales,
i em puguis salvar!
En el transcurs de la nit
fugirem d'ací.*

*S'inflen les veles,
la por no és més que una fotesa!
Allà, més enllà de les ones,
hi ha la terra dels pares.*

*La pàtria s'allunya...
ja se'n pot anar!
L'amor s'enduu poderós
tots els sentiments.*

*Escolta! Ressonen alegres
les ones en el mar,
salten i ballen
entremaliades.*

*I poden queixar-se?
Et criden a tu!
Saben que portaran
l'amor lluny d'aquí.*

En Pere tingué una esgarrifança al cor al sentir aquesta cançó, que li recordà la seva infidelitat i la seva inconstància. Remà amb més força per allunyar-se. L'amor el volia fer tornar enrere, i l'amor l'empenyia endavant, i, entremig ressonaven melodioses les onades com una cançó en una llengua estranya però de la qual es podia comprendre tot el sentit.

A poc a poc la cançó des de la platja s'anava fent més dèbil. Ara ja només la sentia com un lleuger sospir del vent, i aviat s'extingí del tot i només se sentien les onades i els cops dels remes trencant la silenciosa solitud.

En esvair-se la cançó, en Pere recobrà el seu ànim; deixà que el vent empenyés la barca, s'assegué i cantà:

*Que alegres i frescos s'eleven els meus sentits,
ha quedat enrere qualsevol temor,
el cor batega amb nova força,
s'ha despertat un nou anhel!*

*Les estrelles s'emmirallen en la mar,
i les ones brillen daurades.
He anat errant per ací i per allà,
i no he estat dolent, ni bo.*

*Però han desaparegut ara
els dubtes i les vacil·lacions.
Oh, porteu-me, ones encrespades,
a la pàtria tan enyorada!*

*Des de la llunyania amable i fosca,
em criden patriòtiques cançons.
Des de cada estrella
em contempla ella amb dolça mirada.*

*Gronxeu-vos, fidels onades,
conduïu-me per llunyanes rutes
fins a la llinda més estimada,
finalment fins a la felicitat!*

Quan arribà l'aurora, veié encara la terra en la llunyania com un blau núvol desconegut i s'espantà de la immensitat de la mar i de la volta celestial que l'envoltava. De sobte, un vaixell se li apropava, i estigué a punt de creure que un altre cop l'havia abandonat la seva antiga bona sort, però quan fou més a prop veié que els navegants eren cristians. Els mariners el recolliren immediatament i ell s'alegrà molt en sentir que anaven cap a França.

El cavaller viatja

Feren una felix travessia i desembarcaren primer en una illa deshabitada per recollir aigua dolça. Tots els mariners baixaren a terra, i ell també ho va fer. Caminà per una plàcida vall i es perdé darrere uns turons. S'assegué, es deixà portar pels somnis i cansat, s'adormí entre les flors.

El vent bufà alegre en les veles i els mariners s'apressaren a tornar al vaixell, per aprofitar-lo; només faltava en Pere; el cridaren, però en veure que no venia, van salpar i continuaren el viatge.

Quan ja eren molt lluny, en Pere es despertà del seu son reparador; s'espantà en veure que s'havia quedat adormit. Corregué cap a la platja, però no hi havia ningú ni es veia cap vaixell. Al veure's abandonat i sol, es desplomà i restà a la platja sense sentits fins que fou negra nit.

Quan fou mitjanit sortí la lluna i arribaren uns pescadors en una barca i trobaren el jove, ajagut a terra com mort. Per mirar de salvar-lo el portaren a terra ferma, que no quedava molt lluny, amb la seva barca. A mig camí en Pere es despertà; li semblà molt estrany, quan la lluna li il·luminà la faç, de sentir el soroll d'uns remes i les veus de dos homes desconeguts que deien de portar-lo a un vell pastor que tindria cura d'ell.

En arribar a terra, donà unes monedes d'or als pescadors i demanà que li indiquessin el camí de la cabana del pastor. Quan va veure la cabana desitjà quedar-s'hi uns dies per descansar i recuperar-se. I amb aquesta intenció travessà el prat, on creixien moltes flors silvestres, vermelles, grogues i blau cel. Davant la porta de la cabana hi seia una bella i esvelta noia.

La noia el rebé amistosament i l'invità a reposar i a recuperar-se en la cabana. La Magelone —car la noia no era cap altra que ella— passejava pensívola pel camp, car havia reconegut el cavaller a la primera mirada i totes les seves penes s'havien fos com la neu amb el sol primaveral. Però encara no es donà a conèixer.

Passats uns dies en Pere ja s'havia recuperat i seia amb la Magelone, sense reconèixer-la, davant la porta de la cabana. Aviat agafà confiança amb la seva benefactora i li explicà, la seva història i, també, la seva gran desgràcia. Tot d'una, la Magelone s'aixecà i anà a la seva cambra, es

posà el seu millor vestit, que tenia guardat, i aparegué de sobte davant la mirada d'en Pere, que en reconèixer-la, el pobre quedà mut i sense esma.

Més endavant, retornà a casa dels seus pares, a la Provença, amb la Magelone, on es casaren amb gran solemnitat i alegria. I fou en el banquet de noces, quan els arribà el millor i més valuós regal; al preparar el dinar, el cuiner es va sorprendre en veure, dins la panxa d'un magnífic llobarro, tres valuosos anells; els va netejar i, després, els va col·locar damunt del pastís de noces; la Magelone al veure'ls, emocionada, va plorar d'alegria, i va ser així, com els tres valuosos anells arrodoniren la festa i, tothom, fou encara molt més feliç. També el rei de Nàpols, el pare de la noia, es reconcilià amb el seu nou fill i estigué molt satisfet amb el casament.

I finalment, i per acabar, en l'indret on en Pere havia retrobat la seva Magelone, va fer-hi construir un luxós palau d'estiu, hi col·locà els pastors com a vigilants als que, agraït, omplí de presents. Davant d'aquest palau, ell i la seva jove esposa hi plantaren un arbre, i llavors cantaren, com ho van fer, després, cada primavera, en aquell mateix lloc, aquesta bonica cançó:

*L'amor fidel dura molt de temps,
sobreviu totes les hores,
no té temença de cap dubte,
i es manté sempre ferm.*

*S'acoblen fortament i l'amenacen
per tal d'induir-lo a la inconstància,*

*les tempestes i la mort: contraposen els perills
a la fidelitat sanguínia de l'amor.*

*I com una boira s'allunya
el que oprimia els sentits,
i s'obre un món molt més ample
a l'alegre mirada de la primavera.*

*Conquerida,
domtada
per l'amor està la sort;
esvaïdes
les hores,
que passen volant.
I una santa joia
calma
i omple
els deliciosos batecs del cor embriagat.
Que s'aparti
del dolor
per sempre,
i que mai
s'esvaeixi l'estimat, sagrat
i celestial delit!*

(Johannes Brahms: 15 Romances per a veu i piano, Op. 33, Hamburg, 1861-69)

Traducció de Manuel Capdevila (Rondalla, repassada, corregida i feta entenedora, per Ernest Serrahima i Sant)